

Fam. Telli Kurtlar – Elateridae

Автор(и): Растителна защита
Дата: 05.04.2015 Брой: 4/2015

Telin kurtları, Elateridae familyasından böceklerin (kınkanatlılar) larvalarıdır. Vücutları ince ve uzun, güçlü bir şekilde kitinleşmiş, tel gibi sert ve dayanıklı, sarı veya kahverengi renkte, düz bir başa ve üç çift özdeş göğüs bacağına sahiptir. Bu familyanın ergin böcekleri, zıpladıkları ve zıplarken tıklama benzeri bir ses çıkardıkları için tıklayıcı böcekler ve tarla tıklayıcı böcekleri olarak adlandırılır. Sırtüstü konulduklarında yükseğe zıplar ve karınları üzerine dönerler. Uzun yapılı larvaların segmentleri üzerinde sert bir kitin örtü bulunur ve bir tel parçasını andırırlar. Ülkemizde yaklaşık 120 tür ve form bilinmektedir, ancak 15 tür kültür bitkilerine zarar veren haşereler olarak gözlemlenmiştir. Tel kurtları polifagdır ve ülke genelinde yaygın olarak dağılmıştır. Tarla bitkilerine (buğday, arpa, mısır, ayçiçeği, tütün vb.), sebze bitkilerine, fidanlıklardaki genç meyve ağaçlarına, köklendirme yataklarındaki asma çeliklerine, süs bitkilerine vb. saldırırlar.

En büyük zarar, toprakta ve bitkilerin köklerinde bulunan larvalar tarafından verilir. Yaşamlarının ilk yılında larvalar çürüyen kalıntılarla beslenir, daha sonra çimlenen tohumlara, köklere ve bitki gövdelerine zarar verirler. Ayçiçeği, tütün ve sebze bitkilerinde kök boğazının altındaki ana kök saldırıya uğrar. Etkilenen bitkiler çoğu zaman ölür. Larvalar ayrıca patates yumrularında, içlerinde toprakla dolu galeriler ve tüneller açarak önemli zarara neden olurlar. Zarar görmüş patatesler tüketime uygun değildir.

Tek bir böcek 500-600'e kadar yumurta bırakır. Yumurtalar yüksek sıcaklıklara ve düşük neme karşı çok hassastır. Embriyo yavaş gelişir (20-30 gün). Gelişimleri sırasında – 4-5 yıl – larvalar 14 defaya kadar deri değiştirir. Beslenmeleri için belirleyici faktör sıcaklıktır. Beslenmeye başladıkları en düşük sıcaklık 12°C, en uygun sıcaklık ise 20°C'dir. 32-35°C'nin üzerindeki sıcaklıklar larvaların gelişimi üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir.

Mücadele

Tel kurtlarıyla mücadelede önemli olan agroteknik önlemler arasında kaliteli ekim, derin toprak işleme, yabancı otların, özellikle ayırık otunun yok edilmesi ve sıra aralarının çapalanması yer alır. Kimyasal yöntemler arasında, tohum ilaçlaması için insektisitler veya ekim öncesi toprağa uygulanan granül bitki koruma ürünleri kullanılır. Mücadele ayrıca, tel kurtları tarafından daha az saldırıya uğrayan bitkilerin (bezelye, darı) ekim nöbetine dahil edilmesini; uygun derinlikte ve kısaltılmış zaman dilimleri içinde ekim ve dikim yapılmasını; dengeli organik ve mineral gübreleme; asidik toprakların kireçlenmesini ve optimum bitki gelişimini ve zararın daha kolay üstesinden gelinmesini sağlayan agrotekniğin diğer tüm unsurlarını içerir.

Ruhsatlı Bitki Koruma Ürünleri

Patates

Vydate 10 G – 2 kg/ha (kullanım kategorisi 1),
Monceren G FS – 60 ml/100 kg, Santana 0.7 G – 1 kg/ha.

Mısır, Ayçiçeği, Sorgum

Colombo 0.8 MG/Belem 0.8 – 1200 g/ha, Sonido 400 FS – 125 ml/ekim ünitesi (50.000 tohum).

Tohum üretimi için sebze bitkileri (tarla üretimi)

Mageos – 5 g/ha

Buğday ve Arpa

Yunta Quattro FS – 160 ml/100 kg tohum